

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Zpracovatel: QQT, s.r.o. Nositel projektu: Karlovarský kraj.
Publikace vznikla jako výstup z realizace veřejné zakázky v rámci projektu
„V Karlovarském kraji plánujeme sociální služby společně“, která byla
financována z prostředků ESF a státního rozpočtu České republiky.

§ 48 - Domovy pro osoby se zdravotním postižením

- Služby jsou určeny osobám se zdravotním postižením s vysokou mírou podpory, které nemohou žít ve svém domácím prostředí za podpory pečujících osob a za podpory terénních a ambulantních služeb.
- Služby jsou nebo svou strategií směřují k tomu, že budou poskytovány v neústavních zařízeních, tj. v domácnostech, které se svým charakterem přibližují bydlení běžné společnosti, tj. v domech či bytech v běžné zástavbě, v nichž je poskytována individualizovaná péče.
- Domovy pro osoby se zdravotním postižením nabízejí podporu v rozsahu potřeb běžného života dle karty služby. Poskytovatelé sociálních služeb zjišťují potřeby osob minimálně v rozsahu karty služby, poskytují poradenství a odpovídající péči doplňující přirozené zdroje a veřejné služby v rozsahu odpovídajícím zjištěným potřebám.
- Umožňují péči o osoby s potřebou krátkodobé pobytové péče pro případ krizových situací pečující osoby (nemoc, úraz, jiná krizová situace). Mohou být poskytovány na přechodnou dobu např. v případě úpravy zdravotního stavu.
- Služby navazují spolupráci s odborníky dle druhu postižení a potřeb uživatelů. Jsou službami, které jsou zaměřeny na rozvoj schopností a dovedností zvyšujících samostatnost a soběstačnost, a dovednosti, potřebné pro budoucí samostatný život a začlenění do běžného života s využitím běžně veřejně dostupných služeb. Je navázána spolupráce s poskytovateli návazných služeb, které jsou určeny pro uživatele s nižší mírou podpory (chráněné bydlení, podpora samostatného bydlení).

Výsledná kompetence	Oblast potřeb	Téma	Potřeba uživatele	Co daná potřeba např. zahrnuje	Vysvětlivky
Osoba pečuje o svou hygienu podle svých potřeb a zvyklostí	Osobní hygiena	Denní hygiena	Běžná denní hygiena	Ranní hygiena	Mít možnost provést všechny úkony osobní hygieny a péče o tělo s fyzickou podporou nebo s dohledem (nebo s oběma druhy podpory) v tempu, které je osobě příjemné, a kterého je osoba schopna, důstojně a v soukromí
				Mytí během dne (rukou, obličeje atd.)	
				Večerní hygiena	
				Vysmrkání se	
				Použití intimspreje	
			Péče o ústa	Vyčištění zubů	
				Péče o zubní náhrady – očištění	
				Nasazení náhrady	
				Oholení se	
			Česání a mytí vlasů	Česání	
				Mytí vlasů a další péče o vlasy (balzám atd.)	
				Úprava vlasů (vyfoukání, natočení, nalakování vlasů apod.)	
			Péče o nehty	Ostříhání si nehtů na rukou	
				Nalakování nehtů	
				Ostříhání nehtů na nohou	
			Péče o oči	Umývání očí	
				Nasazení brýlí	
				Čištění brýlí	
				Aplikace kontaktních čoček a péče o ně	
			Péče o uši	Čištění uší	
				Nasazení naslouchadla	
				Čištění naslouchadla	
				Výměna baterií v naslouchadle	
		Mytí a koupání	Mytí těla a koupání	Mytí celého těla	
				Sprchování	
				Koupání	
				Ošetření pokožky, včetně nohou, po koupeli nebo sprše	
		Výkon fyziologické potřeby	Výkon fyziologické potřeby	Použití WC	
				Použití toaletního křesla	
				Výměna inkontinenčních pomůcek	
				Vypuštění sběrného sáčku na moč	
Osoba o sebe pečuje podle svých potřeb a zvyklostí	Zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu	Oblékání	Oblékání, svlékání	Volba vhodného oblečení a doplňků (počasí, příležitost a vhodné vrstvení)	Mít možnost nadále udržovat s fyzickou podporou, nebo dohledem (nebo s oběma typy podpory) svůj styl v oblékání a celkové úpravě vzhledu, být respektován při volbě svého vzhledu
				Oblékání a svlékání jednotlivých částí oblečení, popř. s využitím vhodných pomůcek	
			Obouvání, zouvání	Volba vhodné obuvi s ohledem na počasí, příležitost a celkový vzhled	

Výsledná kompetence	Oblast potřeb	Téma	Potřeba uživatele	Co daná potřeba např. zahrnuje	Vysvětlivky
Osoba se pohybuje ve svém prostoru i mimo něj podle svých potřeb	Samostatný pohyb	Změna polohy	Celková úprava vzhledu	Nazouvání a zouvání obuvi, popř. s využitím vhodných pomůcek	
				Líčení/odlíčení	
				Úprava vzhledu (např. před odchodem ven, před zrcadlem)	
				Použití parfému	
		Změna polohy	Posouzení, co je třeba nakoupit v souvislosti s péčí o vlastní osobu	Zhodnocení, zda má osoba k dispozici vhodné oblečení, obuv, kosmetiku, doplňky	Mít informace o pomůckách a postupech, které usnadňují pohyb, změnu polohy na lůžku, vstávání z lůžka
				Změna polohy těla na lůžku	
				Posazení na lůžku	
				Manipulace s dekou a polštářem	
				Podání věcí ze stolku (pití, kniha, kapesník atd.)	
				Manipulování s polohovatelným lůžkem	
				Vstání z lůžka	
				Ulehnutí na lůžko	
		Stání a sezení	Vstávání a uléhání na lůžko	Přesun na vozík a na lůžko	
				Stoupnutí	
Osoba se stravuje podle svých	Zajištění	Manipulace s předměty	Přemísťování a manipulace s předměty denní potřeby	Sezení mimo lůžko	Mít možnost rozhodovat o umístění předmětů denní potřeby, přizpůsobit vlastní prostor svým potřebám
				Použití polohovacích a fixačních pomůcek	
		Pohyb ve vlastním prostoru	Pohyb ve vlastním prostoru	Přemísťování předmětů denní potřeby	Mít k dispozici pomůcky/informace/fyzickou podporu pro bezpečný pohyb ve vlastním prostoru, pro přizpůsobení vlastního prostoru svým potřebám
				Manipulace se závěsy, žaluziemi, roletami apod.	
		Pohyb mimo zařízení	Pohyb mimo vlastní prostor	Otevření a zamčení dveří, manipulace s klíčem	Mít k dispozici pomůcky/informace pro usnadnění bezpečného pohybu
				Zvládání bariér (kliky, prahy, rohy, koberce)	
				Bezpečný pohyb po místnosti, ve vlastním prostoru	
				Chůze po rovině	
				Chůze po schodech, v terénu	
				Pohyb po zařízení a vyjití ze zařízení	
				Pohyb mimo dům, pohyb v nerovném terénu	
				Znalost cesty	
				Zvládání rizikových míst (přechody apod.)	
		Příprava a přijímání stravy	Zajištění potravin	Posouzení, jaké potraviny je třeba nakoupit	Mít možnost kontrolovat spotřebu vlastních potravin
				Uchování potravin	
				Sledování data spotřeby	

Výsledná kompetence	Oblast potřeb	Téma	Potřeba uživatele	Co daná potřeba např. zahrnuje	Vysvětlivky
zvyklostí a potřeb, má zajištěnou stravu	stravování				Mít možnost rozhodovat o jejich spotřebě, nebo zlikvidování
			Příprava stravy	Příprava teplých a studených nápojů	Mít vždy jídlo připravené tak, aby nebylo obtížné ho sníst
				Příprava, vaření jídel	
				Ohřívání stravy	
				Podání jídla na talíř (servírování)	Mít k dispozici pomůcky pro usnadnění najedení/napití (např. zvýšený okraj talíře, speciální hrneček, odlehčený příbor atd.)
			Přijímání stravy		Mít možnost přípravy jednoduchých jídel/nápojů, s event. fyzickou/slovní podporou
				Najedení	Mít možnost najíst se/napít se způsobem podle vlastního výběru, v místě podle vlastního výběru (vlastní prostor, pokoj, nebo společný prostor)
Osoba pečuje o svůj prostor/své věci, rozhoduje, jak se o ně má pečovat	Péče o domácnost	Vytvoření vlastního prostoru odpovídajícího individualitě	Mít vlastní prostor	Místo na spaní	Mít možnost trávit život v prostorech přiměřených věku, srovnatelných s prostory, ve kterých tráví život vrstevníci
				Místo k relaxaci	
				Místo k práci	
		Úklid a údržba vlastního prostoru	Úklid a údržba vlastního prostoru	Umytí nádobí	Mít možnost, s event. fyzickou podporou ukládat věci na místo podle vlastního uvážení, nebo projevit vůli, jak mají být uloženy
				Uložení potravin	
				Úklid lednice a mrazničky	
				Běžné udržení pořádku – dávání věcí na své místo	
				Běžný úklid vlastního prostoru (vytření podlah, úklid koupelny, WC, setření prachu...)	
				Udržení vnitřního pořádku ve skříních a v kuchyni	
				Zajištění a použití úklidových prostředků a jiného vybavení domácnosti	
				Péče o květiny – zalévání, přesazování	
		Péče o lůžko	Péče o lůžko	Stlaní	Mít možnost rozhodovat o způsobu stlaní lůžka, o době převlékání lůžkovin, o výběru lůžkovin
				Převlékání lůžkovin	
		Péče o oblečení, boty	Péče o prádlo, oblečení a boty	Přepírání drobného prádla	Mít možnost, s event. fyzickou podporou, pečovat o oblečení, obuv
				Sušení prádla	
				Žehlení prádla	
				Uložení prádla	

Výsledná kompetence	Oblast potřeb	Téma	Potřeba uživatele	Co daná potřeba např. zahrnuje	Vysvětlivky
		Udržování tepelného komfortu, obsluha spotřebičů	Udržení tepelné pohody ve vlastním prostoru Obsluha domácích spotřebičů	Drobné opravy prádla	oblečení a obuv
				Čištění bot	
				Větrání	Mít možnost ovlivňovat tepelnou pohodu ve vlastním prostoru, rozhodovat o ní
				Obsluha radiátorů či jiných spotřebičů pro zajištění tepla a teplé vody	
				Obsluha pračky, čajové konvice, lednice, mikrovlnné trouby atd.	Mít možnost využít fyzickou/slovní podporu k obsluze spotřebičů
Osoba je v kontaktu se společenským prostředím a využívá běžné veřejné služby	Zajištění kontaktu se společenským prostředím	Komunikace	Schopnost srozumitelně se vyjádřit	Dostatečná slovní zásoba pro vyjádření vlastních potřeb a navázání kontaktu Schopnost alternativní komunikace, kterou lze vyjádřit potřeby a navázat kontakt	Mít podporu při rozvíjení schopnosti komunikovat –rozšiřovat slovní zásobu, vyjadřovat se způsobem, který je úměrný věku a ve společnosti obvyklý Mít podporu při nácviu a rozvíjení optimální formy alternativní komunikace
		Společenské kontakty	Navazování a udržování přátelských, sousedských a jiných společenských vztahů	Uskutečnění kontaktu s rodinou nebo blízkými	Mít možnost setkávat se s rodinou a dalšími blízkými osobami ve vlastním prostoru, nebo v jiných prostorách zařízení, mít soukromí při těchto setkáních Mít informace/příležitost k navazování/event. podporu při navazování a udržování partnerských vztahů, být respektován ve výběru partnera
				Hledání a navazování partnerských vztahů	
		Orientace	Orientace v čase, místě, osobách	Uskutečnění kontaktu s přáteli, sousedy	Mít možnost využít odbornou podporu při event. oslabení orientace Mít k dispozici nabídku pomůcek/informací, které orientaci usnadní
				Orientace v čase (během dne, v týdnu, ročním obdobím)	
				Orientace ve vlastním prostoru (nalezení WC, jídelny, nalezení signalizačního zařízení apod.)	
				Orientace mimo domov (ulice, zahrada, obchod apod.)	
				Orientace v osobách (poznávání blízkých, pracovníků služby, lékařů apod.)	

Výsledná kompetence	Oblast potřeb	Téma	Potřeba uživatele	Co daná potřeba např. zahrnuje	Vysvětlivky
		Využívání běžných veřejných služeb	Využívání běžných veřejných služeb	Návštěva a orientace v obchodě (výběr a zaplacení zboží) Využívání pošty Využívání banky Navštěvování obecního úřadu, úřadu práce a jiných institucí Navštěvování klubů, knihovny Návštěva opravny atd. Návštěva restaurace atd.	Mít možnost, s event. fyzickou podporou, dál využívat veřejné služby, mít informace o těchto službách a jejich možném využití
Osoba má možnost se realizovat v práci, či jiné smysluplné činnosti a může trávit volný čas tak, jak je jí to příjemné, a jak to odpovídá jejímu věku, či zálibám	Seberealizace	Vzdělávání	Získání znalostí a dovedností	Školní docházka, návštěva dalších vzdělávacích zařízení, vzdělávacích kurzů Podpora při zvládání nároků vzdělávání	Mít informace o možnostech vzdělávání, vzdělávacích institucích, subjektech nabízejících poradenství v oblasti vzdělávání
		Pracovní uplatnění	Příprava na pracovní uplatnění	Hledání pracovního uplatnění/obdobné činnosti	Mít podporu při zvládání učiva Mít přístup k informacím (poradenství, internet) o možnostech uplatnění schopností osoby v zaměstnání, nebo dobrovolnické činnosti
				Návštěva přípravných kurzů, míst budoucího zaměstnání, nebo obdobné činnosti	Mít kontakty na subjekty, které se na hledání zaměstnání specializují
			Pracovní a jiné uplatnění	Docházka do zaměstnání/jiné obdobné činnosti	Mít možnost využít pomůcek, poradenství, event. fyzické podpory v pracovní činnosti
		Oblíbené činnosti	Oblíbené činnosti	Znalost možností a umění naplánovat si oblíbené činnosti Čtení Poslech hudby a mluveného slova Sledování TV, videa, DVD Používání internetu Ruční práce, výtvarné činnosti Uspokojení duchovních potřeb – navštěvování kostela, farního společenství Sportovní aktivity Rekreace/regenerace Jiné oblíbené činnosti – např. péče o zvíře, sběratelství	Mít možnost trávit volný čas podle vlastního výběru a zájmu, mít podporu při technickém zvládání oblíbených činností

Výsledná kompetence	Oblast potřeb	Téma	Potřeba uživatele	Co daná potřeba např. zahrnuje	Vysvětlivky
Osoba ví, jak pečovat o své zdraví a bezpečí	Péče o zdraví a bezpečí (rizika)	Zajištění bezpečí	Opatření pro zajištění bezpečí	Přivolání pomoci (např. signalizačním zařízením, telefonem apod.)	Mít k dispozici bezpečnou pomůcku (např. mobilní telefon)/bezpečný způsob, jak přivolat pomoc Mít dostatek informací o tom, jak omezit rizika pádu a zranění, mít dostatek informací o rizicích vyplývajících z onemocnění a o způsobech, jak jim předcházet/jak je minimalizovat
				Prevence pádu a jiného zranění	
				Prevence zdravotních rizik spojených s onemocněním	
				Pomůcky, které zvýší bezpečí/omezí rizika pádu, nebo rizika spojená s onemocněním	
				Rozpoznání zhoršujícího se zdravotního stavu	
		Zdraví	Provedení jednoduchého ošetření	Použití leukoplasti, obvazu, pružného obinadla, dezinfekce atd.	Mít informace/podporu při nácviu běžného jednoduchého ošetření
			Dodržování léčebného režimu	Návštěva lékaře	Mít možnost rozhodnout se, zda k užívání léků potřebuje osoba asistenci, dohled Mít dostatek informací k rozhodnutí o návštěvě lékaře/dodržování léčebného režimu
				Zajištění potřebných léků	
				Užívání léků v lékařem stanovené době	
				Rehabilitace – např. dodržení doporučení fyzioterapeuta včetně pravidelného cvičení	
				Pití tekutin v dostatečném množství	
				Dodržování diety	Mít podporu při dodržování léčebného režimu
		Rozvoj hybnosti a prevence omezení hybnosti	Podpora hybnosti	Pravidelná cvičení, polohování, masáže apod.	Mít informace/slovní/ fyzickou podporu při pravidelném cvičení Mít odbornou péči spočívající v polohování/masážích
		Zdravá výživa	Znalost zásad zdravé výživy	Znalost potravin, které prospívají/škodí	Mít dostatek informací (poradenství) o zdravé výživě mít možnost výběru vhodných potravin
				Znalost optimálního množství určitého jídla	
				Znalost potravin vhodných pro dietu předepsanou lékařem	
Osoba zná svá práva a rozhoduje se o jejich uplatnění	Uplatňování práv a oprávněných zájmů a	Finanční a majetková oblast	Hospodaření s finančními prostředky	Rozvržení příjmu tak, aby byly pokryty všechny platby	Mít možnost využít nabídky základního, event. odborného poradenství Mít možnost podpory při provádění úhrad
				Provádění úhrad spojených s bydlením	
				Provádění úhrady poplatků za telefon	
				Provádění úhrady – jiné	

Výsledná kompetence	Oblast potřeb	Téma	Potřeba uživatele	Co daná potřeba např. zahrnuje	Vysvětlivky
Osoba zná způsoby, jak stabilizovat svou finanční situaci	obstarávání osobních záležitostí		Nakládání s majetkem	Převedení majetku	Mít k dispozici poradenství, kontakty na poradenské subjekty
				Pronájem nemovitosti (bytu, nebo jeho části, domu, zahrady, chalupy atd.)	
				Darování majetku	
			Využití sociálních dávek a jiných výhod	Uplatnění nároku na nárokové dávky + výhody, např. průkaz ZTP, příspěvek na péči	Mít možnost využít nabídky základního nebo odborného poradenství
				Požádání o nenárokové dávky	
				Uplatnění práva na hmotné zabezpečení ve stáří, v invaliditě (důchod)	
		Základní doklady	Platné osobní doklady	Zajištění platných osobních dokladů – např. občanský průkaz, pas, rodný list, průkaz zdravotní pojišťovny	Mít informace o postupu při ztrátě, či skončení platnosti dokumentů, nebo provedení záznamů změn v nich, mít podporu při jednání s úřady
		Účast na veřejném životě	Uplatňování politických práv	Účast na zasedání zastupitelstva	Mít k dispozici informace o možnosti realizovat politická práva
				Uplatnění práva volit	Mít podporu při jejich realizaci
		Ochrana práv	Ochrana před zneužíváním	Ochrana práv v oblasti sousedských vztahů	Mít informace o možné formě, či rizicích zneužívání a způsobu, jak se mu bránit Mít v zařízení zajištěno bezpečí bez rizika zneužívání pracovníky nebo ostatními obyvateli zařízení Mít k dispozici kontakty na pomáhající subjekty
				Uplatňování pomoci ombudsmana (proti rozhodnutí orgánu veřejné správy)	
				Znalost kontaktů na pomáhající subjekty v případě zneužití, nebo ohrožení zneužitím Znalost rizika zneužití různými komerčními subjekty (tlak na uzavírání půjček, nákup zboží, pronájem zařízení apod.)	
				Znalost kontaktů na pomáhající subjekty v případě domácího násilí, nebo ohrožení domácím násilím	